

místní Agenda **21**

Příprava rozvoje globální rozvojové agendy (Agenda 2030) na úrovni Evropské sítě pro UR,

Fórum udržitelného rozvoje 2025

Stav Koncepce reformy MA21

Ivo Bělonohý

zástupce Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR,

ředitel pro regionální rozvoj EDU integrátor, z.s.,

člen Pracovní skupiny pro místní Agendu 21 RVUR

člen Odborné sekce Vzdělávání, kvalita a udržitelný rozvoj Rady kvality ČR

Příprava rozvoje globální rozvojové agendy Agenda 2030 na úrovni Evropské sítě pro UR

Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 - globální plán OSN pro udržitelný rozvoj od roku 2015, jehož součástí je 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs).

Agenda 2030 v České republice - přijata na začátku v OSN na Úřad vlády ČR, v roce 2018 převedena na MŽP, aktualizována 2024 s posunem do 2050.

Pokrok v Agendě 2030 a formování další globální rozvojové agendy -
Aktuálně projednáno v rámci zemí EU 5. 11. 2025

Studie provedená organizací Nordregio, společně se sdruženími místních a regionálních samospráv EU - Společné výzkumné centrum JRC EU, zástupci zemí Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Švýcarsko Univerzita Connecticut aj.

Pokračování Agendy 2030 na úrovni EU

Analýza - co fungovalo dobře? - Lepší pochopení udržitelnosti; Relevance pro místní práci; Nástroj pro komunikaci a zapojení; Motivace a směřování

Problémy: Agenda 2030 ztratila na dynamice; Nedostatek politických priorit a slabé vedení; Omezení zdrojů a kapacit; Mezery ve znalostech; Bez následných opatření cíle ztrácejí na váze. Potřebujeme plný řetězec odpovědnosti. Jednou z hlavních výzev je nedostatečné pochopení cílů udržitelného rozvoje a holistické udržitelnosti.

Co lze udělat pro urychlení pokroku? - Udržet Agendu 2030 živou a relevantní; Politická podpora a jasný směr; Posílit komunikaci; Začlenit udržitelnost do každodenní práce; Integrovat cíle udržitelného rozvoje do stávajících nástrojů řízení a řízení

Pokračování Agendy 2030 na úrovni EU

Po roce 2030: formování další rozvojové agendy

Zachovat Agendu 2030, ale revidovat

Zachovat holistickou perspektivu, ale zjednodušit

Větší zaměření na implementaci UR

Posílit následnou činnost a odpovědnost

Uznat roli měst a místní úrovně

Cirkulární ekonomika a nadměrná spotřeba

Zaměřit se na blahobyt, rovnost a zdraví planety

Posílit lidská práva a místní demokracii

Zakotvit inovace jako horizontální prioritu

Fórum udržitelného rozvoje, Praha 7.11.2025

organizátor: oddělení udržitelného rozvoje / Sustainable Development Unit
odboru politiky životního prostředí a udržitelného rozvoje MŽP

Výstupy: <https://www.cr2030.cz/aktuality/udrzitelnost-jako-efektivni-strategicke-rizeni-fur-2025>

Úvodní vystoupení:

prezident Petr Pavel; prostřednictvím Anny Paskové, ředitelky OPŽPaUR MŽP: *„Agendu 2030 vnímám jako závazek vůči současným i budoucím generacím. Za významnou v tomto ohledu považuji intenzivní komunikaci napříč státní správou, ale také vůči odborné veřejnosti, samosprávám, soukromému i neziskovému sektoru. Jako v řadě dalších oblastí i zde platí, že jedině společným a vytrvalým úsilím lze věci skutečně posunout dopředu,“*

Fórum udržitelného rozvoje, Praha 7.11.2025

Guillaume Lafortune, viceprezident a vedoucí pařížské kanceláře Sustainable Development Solutions Network (SDSN): Práce SDSN a význam mezinárodního i lokálního partnerství pro naplňování SDGs

Strategické řízení v ČR: Cesta k efektivitě
Udržitelnost jako efektivní strategické řízení

Workshopy:

- **Jak na udržitelné obce – Udržitelnost v obcích a regionech**
- **Použití AI v oblasti udržitelného rozvoje - CENIA**
- **Udržitelná univerzita – Masarykova univerzita Brno**

Stav Koncepce reformy MA21

místní Agenda **21**

O provedení reformy **místní Agendy 21** rozhodlo MŽP v druhé polovině roku 2023. Založen druhý „expertní tým“ k místní agendě a přijat externí dodavatel tvorby nové koncepce.

Tvorba nové koncepce reformy MA21 - 2024-2025 - změna na **Místo 2025**

Aktuálně probíhá příprava nové metodiky pro M2050

Údajný důvod změny: „Přílišná byrokratická a administrativní náročnost MA21 ze strany měst a obcí“

Stávající stav MA21: „Ministerstvo při zachování stávajícího modelu nedisponuje dostatečným počtem odborníků pro audity a oponentury.“

Cíl: Zjednodušení UR pro města a obce

Cílová skupina: města, obce. Zrušeny cílové skupiny: kraje, svazky obcí, společenství obcí, MAS a další regiony

místní Agenda 21

Reforma MA21 → přechod k Místo 2050

Základní M2050

- akce městské samosprávy, které se uskutečňují ve spolupráci se subjekty z jiných sektorů nebo občany

Investiční M2050

- prostředek pro ověření způsobilosti obcí získávat financování pro velké investice
- environmentálně relevantní témata (doplňková sociální a veřejnosprávní)
- při žádostech o veřejné prostředky by pro obec mělo být nevýhodné neplnit základní požadavky „Investičního M2050“

Plány Základního M2050

- soustředit obce na několik málo, ale prvořadých témat (problémů, cílů)
- a to tak, aby celý systém byl: jednoduchý

Tematické oblasti M2050 (ESG)

- E1 Úspory energie a materiálů a komunitní energetika
- E2 Dekarbonizace a podpora rozvoje obnovitelných zdrojů elektřiny
- E3 Péče o zeleň, vodu a biodiverzitu ve městě
- E4 Ostatní (Životní pohoda občanů)
- E5 Vzdělávání v oblasti UR a zvyšování povědomí o klimatické změně
- S1 Děti a mládež
- S2 Lidé s nedostatečně zajištěným bydlením
- S3 Podpora aktivního způsobu života ve stáří
- S4 Podíl na zlepšování zdravotního stavu obyvatel
- S5 Komunitní centra a aktivity posilujících sociální soudržnost na místní úrovni
- G1 Zlepšení fungování města/obce -péče o finančně zdraví, antikorupční opatření
- G2 Vnější vztahy -podpora místní demokracie, digitalizace služeb pro občany aj.

Tematické oblasti M2050 (ESG)

Další plány M2050

- Příprava koncepce tzv. investiční úrovně
- Testování (projekt OPZ+)
- Revize a restart včetně názvu
- Zvyšování povědomí o tomto nástroji

Z MA21 zamítnuto přenést do M2050:

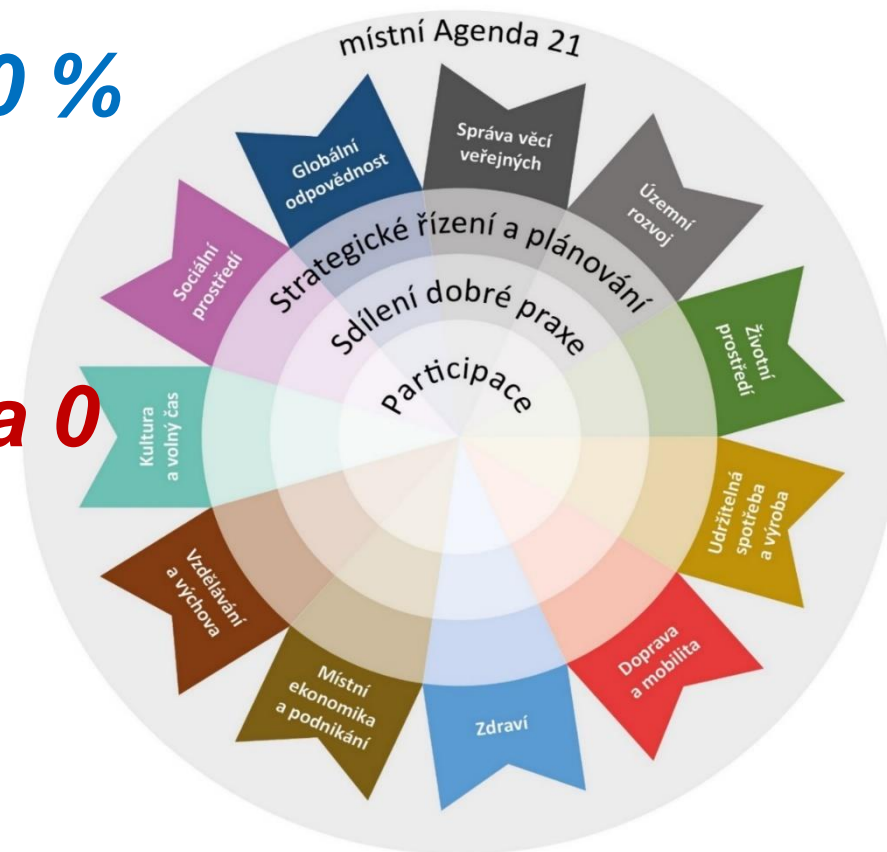
- územní plánování a územní rozvoj
- územní systémy ekologické stability, územní ochrana, management chráněných území
- podpora docházky dětí do školy
- podpora zvyšování efektivity místních podniků
- ustavení funkce městského (obecního) architekta a další funkce ve městě/obci
- kulturní aktivity a akce sloužící k naplňování UR
- podpora udržitelnosti cestovního ruchu

Porovnání témat UR = oblastí MA21

místní Agenda 21

- 1.a. Správa věcí veřejných **1/4**
- 1.b. Územní rozvoj **zcela 0**
- 2. Životní prostředí **cca 70 %**
- 3. Udržitelná spotřeba a výroba **cca 50 %**
- 4. Doprava a mobilita **zcela 0**
- 5. Zdraví **cca 50 %**
- 6. Místní ekonomika a podnikání **zcela 0**
- 7. Vzdělávání a výchova **cca 20 %**
- 8. Kultura a volný čas **zcela 0**
- 9. Sociální prostředí **1/4**
- 10. Globální odpovědnost **zcela 0**

Agenda 2030

Ze 169 indikátorů (dílčích cílů) SDGs vybráno 12

Místo 2050 – role MAS a pilotní ověření metodiky

Role MAS v programu M2050

Poskytování poradenství a konzultací

V realizaci Základní úrovně M2050 role mentorů, koordinátorů a podporovatelů

Pilotní ověření metodiky M2050

Projekt “Zavádění politiky udržitelného rozvoje na místní úrovni”

Realizace 1. 1. 2026 – 31. 12. 2028

Pilotování v krajích: Ústecký, Středočeský, Vysočina.

Šíření po celé ČR.

Budoucnost cílů UR a jejich systému pro města, obce, kraje a regiony ČR

Dopady Místo 2050:

- 1. Narušení základních tří pilířů UR**
- 2. Porušení části nezbytných cílů SDGs**

Cíle SDGs: Převodník mezinárodních závazků ČR (Agenda 2030, SDGs) a jejich implementace. Dlouhodobý rozvojový rámec pro ČR. Jejich naplňování a budoucí úpravy

Nástroje pro lokalizaci a regionství: Pomáhají sledovat, plánovat a vyhodnocovat pokrok: komplexnost UR: Místní Agenda 21 / místo Místo 2050

Indikátory udržitelnosti: www.sdg-data.cz

Voluntary Local Review (VLR) - Místní dobrovolný přezkum pokroku v plnění SDGs: <https://sdgs.un.org/topics/voluntary-local-reviews>

místní Agenda 21

Udržitelný rozvoj a stav koncepce reformy MA 21

Dotazy či doplnění

Děkuji Vám za pozornost

ivo.belonohy@seznam.cz